

mig, at, om der end kan siges en Deel for, at de mindre Kjøbstæder lettere end de større skulde kunne styres uden Medhjælp af en kongelig Embedsmand som Formand i Byraadet, kan der paa den anden Side ogsaa indvendes Udskikligt imod, at de skulde være bedre stillede dertil end de større. Jeg kan paa ingen Maade være enig med det ærede Mindretal i, at man kan vente Borgmesterens Forretninger udførte uden Løn. Jeg er fuldkommen overbevist om, at man vil komme til at lønne Borgmesteren, dersom man vil have Forretningerne nogenlunde tilfredsstillende udførte, og saa ere unægtelig de mindre Kjøbstæder langt uheldigere stillede end de større, de have langt mindre Kræfter til at bære de forøgede Udgifter, som ville forlanges dertil. Det ærede Mindretal har gjort opmærksom paa, at, naar man kunde tilstede store Landcommuner at styre deres Anliggender gennem en selvvalgt Formand, maa det Samme kunne gøres gjældende med Hensyn til smaa Kjøbstadcommuner, og han gik endnu videre, idet han meente, at, da den lille Kjøbstadcommune gjerne i territorial Henseende var mere sammentrængt end de store Landcommuner, vilde Styrelsen af den være lettere end af Landcommunen; men det forekommer mig, at det ikke alene er Quantiteten, det quantitative Hensyn, som her maa være afgjørende, men at det ogsaa kommer an paa selve Forretningernes Bestaafenhed, og saa troer jeg i Virkeligheden ikke, at Nogen, som er bekendt med de Forretninger, der foresalde henholdsvis ved Kjøbstædernes Communalbestyrelse og ved Landets Communalbestyrelse, vil paastaae, at ikke i de sidste Forretningerne ere langt mere eensartede end i Kjøbstadcommunerne. — Den Udvei, som den ærede Ordfører anviste til at hjælpe de smaa Kjøbstæder ud over den Ubehagelighed at skulle — efter hvad jeg antager, dog kun midlertidigt — taale en kongelig Embedsmand som Formand i Byraadet, nemlig, at de skulde kunne avancere til at blive Landcommuner, troer jeg ikke er heldig. Jeg troer, at der vil gjøre sig saa forskellige og saa stridende Interesser gjældende, at man meget vanskeligt ad Lovgivningsveien vil komme til at gjøre en saadan Forandring heri og umuligt vil kunne gjøre den administrativt.

Dersom en lille Kjøbstadcommune kunde forvandles til en Landcommune med Bibehold af alle de Rettigheder, dens Stilling som Kjøbstadcommune giver den, ja, saa vilde Forandringen naturligtvis ikke være vanskelig; men herom forekommer det mig, at der ikke ret vel vil kunne være Tale for disse broglagte Landsbyers Vedkommende. — Jeg maa dog i Anledning af, hvad det ærede Mindretal har fremsført, og som ligeledes den ærede 3die Landsstingsmand for 3die Areds (Tobiesen) med stor Styrke har gjort gjældende, nemlig, at der allerede i dette Dieblik bestod en Ret til Selvstyrelse for Communerne, hvilken man vilde krænte ved ikke nu at overlade Kjøbstadcommunerne selv at vælge deres styrende Formænd, bemærke, at medens denne Indvending er hørt mange Gange tidligere, har der dog ikke været tillagt den større Betydning, end at man ikke desto mindre gjentagne Gange, efter at denne Grundlovsparagraf blev vedtaget, har vedtaget Communallove, hvor denne Fordring ikke var steet Tyldest, hvor denne Betragtning af Retten efter Grundlovens § 91 ikke har været anerkjendt. Jeg turde saaledes blot nævne, at man ikke, idetmindste ikke Majoriteten, har anseet det for at være et Indgreb i Amtsgommunerens Selvstyrelsesret, at Amtmanden som kongelig Embedsmand tager Sæde der som Formand og har Stemme der, og at man heller ikke ved Ordningen af Kjøbenhavns kommunale Anliggender ved Loven af 4de Marts 1857 har anseet det for uoverensstemmende med Grundloven at sætte Overpræsidenten i Spidsen for Magistraten og ovenikjøbet har ladet hans Stemme gjøre Udslaget i Tilfælde af Stemmelighed, altsaa er gaaet videre endnu, end her er foreslaaet.

Rettelser.

- Sp. 583, Lin. 20 f. n.: „est un cas pendable“ læs: „est un cas, un cas pendable“
 — — Lin. 17 f. n.: „langes“ læs: „hanges“
 — — — 12 — „formalitere“ læs: „formalitetene“
 — — Lin. 11 og 10 f. n.: „jeg kan bevise ethvert Slags Sager paa to Maader“ læs: „jeg kan bevise enhver Ting paa to Slags Maader“